

**RAQAMLI TRANSFORMATSIYA SHAROITIDA KORXONALAR
SAMARADORLIGINI OSHIRISHNING NAZARIY ASOSLARI**

Qarshi davlat universiteti

Mustaqil tadqiqotchisi

Toxirova Nigora Zokirjon qizi

E-mail: nigora.takhirova@gmail.com

ORCID: 0009-0007-8490-6027

Jahon iqtisodiyotida globallashuv jarayonlarining jadallashuvi, raqobat muhitining kuchayishi hamda axborot-kommunikatsiya texnologiyalarining tez sur'atlarda rivojlanishi korxonalar faoliyatini yangi bosqichga olib chiqishni talab etmoqda. Ayniqsa, raqamli iqtisodiyot sharoitida ishlab chiqarish, boshqaruv, marketing, logistika va mintaqaviy korxonalar faoliyati ko'rsatish jarayonlarini raqamlashtirish korxonalar samaradorligini oshirishning asosiy omillaridan biriga aylanmoqda. Shu sababli raqamli transformatsiya zamonaviy korxonalar rivojlanishining strategik yo'nalishi samaradorligi da namoyon bo'lmoqda.

Raqamli transformatsiya – bu korxona faoliyatida raqamli texnologiyalarni keng joriy etish orqali biznes jarayonlarini optimallashtirish, boshqaruv tizimini modernizatsiya qilish, ishlab chiqarish xarajatlarini kamaytirish va raqobatbardoshlikni oshirishga qaratilgan kompleks jarayon hisoblanadi. Mazkur jarayon sun'iy intellekt, katta ma'lumotlar (Big Data), bulutli texnologiyalar, IoT (Internet of Things), ERP tizimlari, avtomatlashtirilgan boshqaruv va raqamli platformalardan samarali foydalanishni o'z ichiga oladi.

Korxonalar samaradorligini oshirishning dolzarbligi bir necha omillar bilan izohlanadi. Birinchidan, ishlab chiqarish resurslaridan samarali foydalanish zarurati ortib bormoqda. Energiya, xomashyo va mehnat resurslari qiymatining oshishi korxonalarni xarajatlarni optimallashtirishga majbur

qilmoqda. Ikkinchidan, iste'molchilar talabining o'zgarishi korxonalardan tezkor va moslashuvchan boshqaruvni talab etmoqda. Uchinchidan, xalqaro bozorlardagi raqobat korxonalarning innovatsion salohiyatini oshirishni taqozo etmoqda. Shu jihatdan raqamli transformatsiya korxonalar uchun nafaqat texnologik yangilanish, balki iqtisodiy barqarorlikni ta'minlovchi strategik mexanizm samaradorligi da ham ahamiyat kasb etadi.

Korxonalar samaradorligini oshirish konsepsiyasi ishlab chiqarish, boshqaruv va mintaqaviy korxonalar faoliyati ko'rsatish tizimlarini integratsiyalashgan holda takomillashtirishni nazarda tutadi. Ushbu konsepsiya quyidagi asosiy yo'nalishlarni o'z ichiga oladi:

- biznes jarayonlarini avtomatlashtirish;
- ishlab chiqarishda raqamli monitoring tizimlarini joriy etish;
- ma'lumotlar bazasi va analitik platformalarni rivojlantirish;
- elektron boshqaruv va ERP tizimlarini qo'llash;
- inson kapitalining raqamli kompetensiyalarini oshirish;
- innovatsion boshqaruv mexanizmlarini shakllantirish;
- raqamli marketing va elektron tijoratni rivojlantirish.

Korxonalarda raqamli transformatsiyaning joriy etilishi natijasida mehnat unumdorligi oshadi, ishlab chiqarish tannarxi kamayadi, boshqaruv qarorlarini qabul qilish tezlashadi va resurslardan foydalanish samaradorligi yaxshilanadi. Shu bilan birga, real vaqt rejimida monitoring olib borish imkoniyati korxona faoliyatidagi xavf va yo'qotishlarni kamaytirishga mintaqaviy korxonalar faoliyati qiladi.

korxonalar samaradorligini oshirish masalalari bo'yicha yetakchi xorijiy olimlar tomonidan turli nazariy va amaliy yondashuvlar ishlab chiqilgan. Jumladan, Michael E. Porter o'zining raqobat ustunligi nazariyasida korxona samaradorligi bevosita strategik boshqaruv darajasiga bog'liqligini asoslab beradi. Uning fikricha, korxonalar samaradorligini oshirish uchun uchta asosiy strategiya – xarajatlar yetakchiligi, differensiyatsiya va fokuslash

strategiyalaridan foydalanish zarur. Ayniqsa korxonalarda differensiyatsiya (ya'ni xizmatni boshqalardan farqlash) orqali yuqori qo'shilgan qiymat yaratish mumkin.

Marketing nazariyasining rivojlanishiga katta hissa qo'shgan Philip Kotler korxonalarda samaradorlikni oshirishda mijozga yo'naltirilgan boshqaruv tizimi muhim o'rin tutishini ta'kidlaydi. Uning yondashuviga ko'ra, korxonalar nafaqat xizmatni sotishi, balki mijoz bilan uzoq muddatli munosabatlarni shakllantirishi lozim. Mintaqaviy korxonalar faoliyati samaradorligi, brend imiji, mijoz sodiqligi va marketing kommunikatsiyalari samaradorlikni oshiruvchi asosiy omillar samaradorligi da qaraladi.

Robert S. Kaplan va David P. Norton tomonidan ishlab chiqilgan Balanced Scorecard konsepsiyasi korxonalarda samaradorlikni kompleks baholash imkonini beradi. Ushbu model an'anaviy moliyaviy ko'rsatkichlar bilan bir qatorda mijozlar qoniqishi, ichki biznes jarayonlari samaradorligi va innovatsion rivojlanish darajasini ham baholashni nazarda tutadi. Bu esa korxonalarda strategik boshqaruvni takomillashtirishga mintaqaviy korxonalar faoliyati qiladi.

Sifat menejmenti nazariyasining asoschilaridan biri W. Edwards Deming korxonalarda samaradorlikni oshirish uzluksiz takomillashtirish tamoyiliga asoslanishini ta'kidlaydi. Demingning fikricha, sifatni oshirish xarajatlarni kamaytiradi, bu esa o'z navbatida korxona samaradorligini oshiradi. U "PDCA (Plan-Do-Check-Act)" sikli orqali mintaqaviy korxonalar faoliyati ko'rsatish jarayonlarini doimiy ravishda yaxshilab borish zarurligini asoslab beradi.

Boshqaruv nazariyasining yetakchi vakillaridan biri Peter F. Drucker korxonalarda samaradorlikni oshirishni resurslardan oqilona foydalanish va to'g'ri boshqaruv qarorlarini qabul qilish bilan bog'laydi. Unga ko'ra, samaradorlik – bu mavjud resurslar yordamida maksimal natijaga erishishdir. Ayniqsa, korxonalarda inson kapitali va bilimlar asosiy resurs hisoblanadi.

Mintaqaviy korxonalar faoliyati marketingi va operatsion boshqaruv sohasida muhim tadqiqotlar olib borgan Christopher Lovelock korxonalarda samaradorlikni oshirish mintaqaviy korxonalar faoliyati jarayonlarini optimallashtirish, mintaqaviy korxonalar faoliyati dizaynini takomillashtirish va zamonaviy texnologiyalarni joriy etish orqali amalga oshirilishini asoslab beradi. Uning yondashuvida mintaqaviy korxonalar faoliyati jarayonlarini standartlashtirish va avtomatlashtirish muhim o‘rin tutadi.

Innovatsion rivojlanish nazariyasining asoschisi Joseph Schumpeter korxonalarda samaradorlikni oshirish innovatsiyalarni joriy etish bilan bevosita bog‘liqligini ta’kidlaydi. Unga ko‘ra, yangi mintaqaviy korxonalar faoliyati turlari, yangi texnologiyalar va yangi boshqaruv usullarining joriy etilishi korxona samaradorligini keskin oshiradi va raqobat ustunligini ta’minlaydi.

Umuman olganda, xorijiy olimlar tadqiqotlari shuni ko‘rsatadiki, korxonalarning samaradorligini oshirish mexanizmi ko‘p qirrali bo‘lib, u strategik boshqaruv, marketing yondashuvi, mintaqaviy korxonalar faoliyati samaradorligi, innovatsiyalar, inson kapitali va zamonaviy texnologiyalarni uyg‘un holda qo‘llashni talab qiladi.

Korxonalar samaradorligini oshirish masalalari MDH mamlakatlari olimlari tomonidan institutsional, hududiy va boshqaruv yondashuvlari asosida o‘rganilgan. Jumladan, V.V. Radaev tadqiqotlarida korxonalarda samaradorlikni oshirish bozor infratuzilmasi rivojlanganligi va institutsional muhit barqarorligi bilan bevosita bog‘liqligi asoslab berilgan. Uning fikricha, korxonalarda samaradorlikni oshirish uchun raqobat muhitini kuchaytirish, norasmiy iqtisodiy faoliyatni qisqartirish va xizmatlar bozorini liberallashtirish zarur. Bu omillar xizmatlar samaradorligi va ularning bozor qiymatini oshirishga mintaqaviy korxonalar faoliyati qiladi. O.S. Sukharev¹ ilmiy ishlarida korxonalarda samaradorlikni oshirish innovatsion rivojlanish va institutsional islohotlar bilan bog‘liqligi ko‘rsatib o‘tilgan. Unga ko‘ra,

¹ Sukharev, O. S. (2012). *Institutional economics: Theory and policy*. Moscow: INFRA-M.

mintaqaviy korxonalar faoliyati sektorida samaradorlikni oshirish uchun yangi texnologiyalarni joriy etish, mintaqaviy korxonalar faoliyati ko'rsatish jarayonlarini raqamlashtirish va boshqaruv tizimini modernizatsiya qilish muhim ahamiyatga ega. B.M. Genkin korxonalarda mehnat unumdorligi va inson kapitalining rolini chuqur tahlil qilgan. Unga ko'ra, korxonalarda samaradorlikni oshirishning asosiy omili xodimlarning malakasi, motivatsiyasi va mintaqaviy korxonalar faoliyati ko'rsatish madaniyatidir. Inson kapitaliga investitsiya kiritish mintaqaviy korxonalar faoliyati samaradorligi va korxona daromadlarini oshirishga olib keladi.

E.G. Animitsa korxonalarning hududiy rivojlanishdagi rolini o'rganib, korxonalarning samaradorligi hududiy infratuzilma, transport tizimi va urbanizatsiya darajasiga bog'liqligini asoslab beradi. U korxona rivojlantirish orqali hududiy iqtisodiyotning barqaror o'sishini ta'minlash mumkinligini ko'rsatadi. A.G. Granberg mintaqaviy iqtisodiyot doirasida korxonalarning samaradorligini hududiy iqtisodiy siyosat bilan bog'laydi. Uning yondashuvida korxonalarni rivojlantirish hududlararo nomutanosiblikni kamaytirish va iqtisodiy makonni integratsiyalashning muhim vositasi samaradorligi da qaraladi. Yu.V. Yakovets korxonalarda innovatsion rivojlanish va iqtisodiy sikllar o'rtasidagi bog'liqlikni o'rganadi. Unga ko'ra, innovatsion texnologiyalarni joriy etish korxonalarning samaradorligini oshirishda hal qiluvchi rol o'ynaydi. Umuman olganda, MDH olimlari korxonalarda samaradorlikni oshirish mexanizmini institutsional muhitni takomillashtirish, inson kapitalini rivojlantirish, innovatsiyalarni joriy etish va hududiy infratuzilmani rivojlantirish orqali izohlaydi.

O'zbekistonlik olimlar tomonidan korxonalarning samaradorligini oshirish, xizmatlar bozorini rivojlantirish va real sektorni modernizatsiya qilish masalalari keng o'rganilgan. Jumladan, S.S. Makhmudov tadqiqotlarida korxonalarning tarkibiy o'zgarishlari, uning iqtisodiy o'sishdagi o'rnini va samaradorlik ko'rsatkichlari tahlil qilingan. Unga ko'ra, korxona rivojlantirish

iqtisodiyotning diversifikatsiyasini ta'minlaydi va yuqori qo'shilgan qiymat yaratishga mintaqaviy korxonalar faoliyati qiladi. N. Maxmudov ilmiy ishlarida samaradorlikni oshirish uchun investitsiya faolligini kuchaytirish, ishlab chiqarish va mintaqaviy korxonalar faoliyati ko'rsatish jarayonlarini modernizatsiya qilish zarurligi asoslab berilgan. U mintaqaviy korxonalar faoliyati sektorida texnologik yangilanishlar samaradorlikni oshirishning muhim omili ekanligini ta'kidlaydi.

Amirbek Ermetov korxonalarda samaradorlikni oshirishning tashkiliy-iqtisodiy mexanizmlarini o'rganib, kichik biznes va xususiy tadbirkorlikni rivojlantirish orqali mahsulotlar samaradorligi ni oshirish mumkinligini ko'rsatadi. A. Vakhabov tadqiqotlarida iqtisodiy modernizatsiya jarayonida korxonalarning o'rni va uning samaradorligini oshirish yo'nalishlari tahlil qilingan. U korxona rivojlantirish orqali iqtisodiyotning barqaror o'sishini ta'minlash mumkinligini ko'rsatadi. B.Berkinov korxonalarda boshqaruv samaradorligini oshirish, resurslardan foydalanish samaradorligi va iqtisodiy natijalarni yaxshilash masalalarini o'rganadi. Unga ko'ra, boshqaruv tizimini takomillashtirish va strategik rejalashtirish mintaqaviy korxonalar faoliyati sektorida samaradorlikni oshirishning asosiy omillaridan biridir. Q. Abdurakhmanov ilmiy ishlarida korxonalarda mehnat resurslaridan samarali foydalanish, bandlikni oshirish va inson kapitalini rivojlantirish orqali samaradorlikni oshirish mumkinligini asoslaydi. Umuman olganda, O'zbekistonlik olimlar korxonalar samaradorligini oshirish mexanizmini iqtisodiy islohotlar, investitsiyalar, innovatsiyalar, inson kapitali va boshqaruv tizimini takomillashtirish orqali izohlaydi.

1.1.1-jadval

korxonalar samaradorligini oshirish mexanizmini takomillashtirish bo'yicha xorijiy, MDH va O'zbekiston olimlarining taqqoslama tahlili

N^o	Olim (maktab)	Asosiy g'oya va yondashuv	Samaradorlik ni oshirish mexanizmi	korxonalarga tatbiqi
1	Michael E. Porter (xorijiy)	Raqobat ustunligi va strategik boshqaruv nazariyasi	Xarajatlarni kamaytirish, differensiyatsiy a, fokus strategiyasi	Raqobatbardoshlik ni oshirish
2	Philip Kotler (xorijiy)	Mijozga yo'naltirilgan marketing	Mintaqaviy korxonalar faoliyati samaradorligi ni oshirish, mijoz ehtiyojini aniqlash	Mijoz qoniqishi va sodiqqligi orqali samaradorlikni oshirish
3	Robert S. Kaplan va David P. Norton (xorijiy)	Balanced Scorecard tizimi	Moliyaviy va nomoliyaviy ko'rsatkichlar asosida boshqaruv	Kompleks baholash orqali boshqaruv samaradorligini oshirish
4	Parasuraman A., Valarie A. Zeithaml, Leonard L. Berry (xorijiy)	SERVQUAL modeli	Mintaqaviy korxonalar faoliyati samaradorligi va mijoz kutishlari	Mahsulot samaradorligi ni oshirish orqali samaradorlikni ta'minlash

			tafovutini kamaytirish	
5	W. Edwards Deming (xorijiy)	Sifat menejmenti va uzluksiz takomillashtirish	PDCA sikli, jarayonlarni optimallashtirish	Mintaqaviy korxonalar faoliyati jarayonlarini doimiy yaxshilash
6	Peter F. Drucker (xorijiy)	Samarali boshqaruv va resurslardan foydalanish	Innovatsiya va boshqaruv qarorlarini optimallashtirish	Mintaqaviy korxonalar faoliyati sohasida samarali boshqaruvni shakllantirish
7	Christopher Lovelock (xorijiy)	Mintaqaviy korxonalar faoliyati marketingi va operatsion boshqaruv	Jarayonlarni optimallashtirish, mintaqaviy korxonalar faoliyati dizayni	Mijoz tajribasini yaxshilash orqali samaradorlik
8	V.V. Radaev (MDH)	Institutsional muhit va bozor infratuzilmasi	Raqobatni rivojlantirish, bozorni liberallashtirish	Xizmatlar bozorida samaradorlikni oshirish
9	O.S. Sukharev (MDH)	Innovatsion va institutsional rivojlanish	Texnologik modernizatsiya,	Raqamlashtirish orqali mintaqaviy korxonalar faoliyati

			boshqaruvni yangilash	samaradorligini oshirish
10	B.M. Genkin (MDH)	Inson kapitali va mehnat unumdorligi	Xodimlar malakasi va motivatsiyasi	Mintaqaviy korxonalar faoliyati samaradorligi va samaradorlikni oshirish
11	E.G. Animitsa (MDH)	Hududiy rivojlanish va mintaqaviy korxonalar faoliyati sektori	Infratuzilmani rivojlantirish	Hududiy xizmatlar samaradorligini oshirish
12	A.G. Granberg (MDH)	Mintaqaviy iqtisodiyot nazariyasi	Resurslarni hududiy taqsimlash	korxona hududiy rivojlantirish
13	S.S. Makhmudov (O'zbekiston)	Real sektor va xizmatlar integratsiyasi	Tarkibiy o'zgarishlar va diversifikatsiya	korxonang YAIMdagi ulushini oshirish
14	N. Maxmudov (O'zbekiston)	Investitsiya va samaradorlik	Texnologik yangilanish, investitsiya faolligi	Xizmatlar hajmi va samaradorligi oshadi

1 5	Amirbek Ermetov (O‘zbekiston)	Kichik biznes va mintaqaviy korxonalar faoliyati sektori	Tashkiliy- iqtisodiy mexanizmlar	Bandlik va mintaqaviy korxonalar faoliyati samaradorligini oshirish
1 6	A. Vakhabov (O‘zbekiston)	Modernizatsiya va diversifikatsiya	Iqtisodiy islohotlar	korxona kengaytirish
1 7	B. Berkinov (O‘zbekiston)	Boshqaruv samaradorligi	Strategik rejalashtirish	Korxona samaradorligini oshirish
1 8	K. Abdurakhman ov (O‘zbekiston)	Mehnat bozori va mintaqaviy korxonalar faoliyati sektori	Inson kapitalini rivojlantirish	Mintaqaviy korxonalar faoliyati samaradorligi va samaradorlikni oshirish

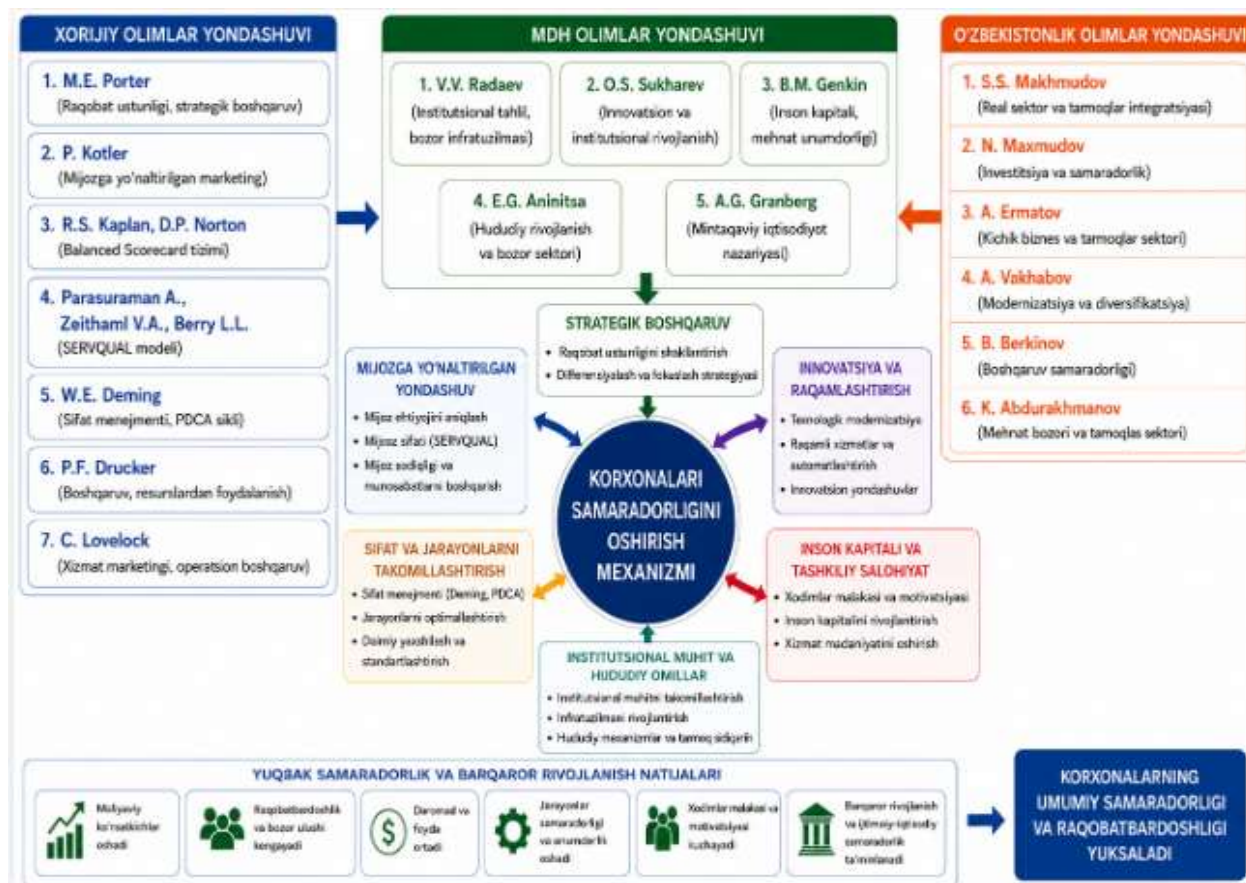
Ushbu jadvalda korxonalar samaradorligini oshirish mexanizmini shakllantirish bo‘yicha turli ilmiy maktablar — xorijiy, MDH va O‘zbekiston olimlarining yondashuvlari tizimli ravishda taqqoslangan. Tahlil natijalari shuni ko‘rsatadiki, har bir guruh olimlari mazkur muammoni turli metodologik asoslar orqali yoritadi va bu yondashuvlar o‘zaro to‘ldiruvchi xususiyatga ega. Birinchidan, xorijiy olimlar yondashuvi asosan bozor mexanizmlari, strategik boshqaruv va mijozga yo‘naltirilganlikka asoslangan. Xususan, Michael E. Porter korxonalarda samaradorlikni oshirishni raqobat ustunligini shakllantirish orqali izohlaydi. Uning fikricha, korxonalar xarajatlarni

kamaytirish yoki xizmatni differensiyalash orqali bozorda ustunlikka erishadi. Philip Kotler esa mintaqaviy korxonalar faoliyati ko'rsatish samaradorligini mijoz ehtiyojlarini qondirish darajasi bilan bog'laydi va marketing strategiyalarini asosiy vosita samaradorligi da ko'rsatadi. Shuningdek, Robert S. Kaplan va David P. Norton tomonidan ishlab chiqilgan Balanced Scorecard tizimi samaradorlikni kompleks baholashga mintaqaviy korxonalar faoliyati qiladi. Bu yondashuv korxonalarda nafaqat moliyaviy natijalarni, balki mijozlar qoniqishi, ichki jarayonlar va innovatsiyalarni ham baholash zarurligini ko'rsatadi. Parasuraman A., Valarie A. Zeithaml va Leonard L. Berry tomonidan ishlab chiqilgan SERVQUAL modeli esa mintaqaviy korxonalar faoliyati samaradorligi orqali samaradorlikni oshirishning amaliy mexanizmini beradi. Ikkinchidan, MDH olimlari yondashuvi ko'proq institutsional muhit, hududiy rivojlanish va inson kapitaliga asoslanadi. Masalan, V.V. Radaev korxonalarda samaradorlikni oshirish uchun bozor infratuzilmasini rivojlantirish va raqobat muhitini kuchaytirish zarurligini ta'kidlaydi. O.S. Sukharev esa innovatsion rivojlanish va texnologik modernizatsiya korxonalarda samaradorlikni oshirishning asosiy omili ekanligini ko'rsatadi. Bundan tashqari, B.M. Genkin korxonalarda inson kapitali hal qiluvchi rol o'ynashini asoslaydi. Xodimlar malakasi va mintaqaviy korxonalar faoliyati ko'rsatish madaniyati yuqori bo'lgan korxonalarda samaradorlik darajasi ham yuqori bo'ladi. E.G. Animitsa va A.G. Granberg esa korxonalarni hududiy rivojlanish va infratuzilma bilan bog'liq holda tahlil qilib, hududiy omillarni hisobga olish zarurligini asoslab beradi. Uchinchidan, O'zbekistonlik olimlar yondashuvi milliy iqtisodiyot sharoitida korxonalarni rivojlantirish va uning samaradorligini oshirishga qaratilgan. Xususan, A. Vakhabov korxonalarni iqtisodiy modernizatsiya va diversifikatsiyaning muhim yo'nalishi samaradorligi da baholaydi. K. Abdurakhmanov esa korxonalarda samaradorlikni oshirishni inson kapitalini rivojlantirish va bandlikni kengaytirish bilan bog'laydi. Shuningdek, B. Berkinov boshqaruv

samaradorligini oshirish orqali korxonalar faoliyatini yaxshilash mumkinligini ta'kidlaydi. Jadvalda keltirilgan boshqa mahalliy tadqiqotchilar korxonalarda investitsiyalarni jalb qilish, kichik biznesni rivojlantirish va tarkibiy o'zgarishlarni amalga oshirish orqali samaradorlikni oshirish mumkinligini ko'rsatadi.

Umuman olganda, taqqoslama tahlil natijalariga ko'ra, korxonalar samaradorligini oshirish mexanizmi strategik boshqaruv va raqobat ustunligini shakllantirish, mijozga yo'naltirilgan marketing va mintaqaviy korxonalar faoliyati samaradorligi, innovatsiyalar va raqamlashtirish, inson kapitalini rivojlantirish, institutsional muhit va infratuzilmani takomillashtirish, iqtisodiy modernizatsiya va tarkibiy o'zgarishlar kabi asosiy yo'nalishlarni o'z ichiga oladi. Shu jihatdan, korxonalar samaradorligini oshirish faqat bitta omil bilan emas, balki ko'p darajali va kompleks mexanizm orqali ta'minlanishi ilmiy jihatdan asoslanadi. **1.1.1-rasm**

1.1.1-rasm. “Korxonalar samaradorligini oshirish mexanizmining ilmiy-nazariy asoslari va integratsion boshqaruv modeli”

1.1.1-rasmda korxonalar samaradorligini oshirishning kompleks va integratsiyalashgan mexanizmini ifodalaydi. Unda xorijiy, MDH va o‘zbekistonlik olimlarning ilmiy yondashuvlari o‘zaro uyg‘unlashtirilgan bo‘lib, strategik boshqaruv, innovatsiya va raqamlashtirish, sifat menejmenti, inson kapitali hamda institutsional muhit kabi asosiy omillar yagona tizim sifatida ko‘rsatilgan. Modelning asosiy ustunligi shundaki, u korxona faoliyatini faqat iqtisodiy natijalar orqali emas, balki boshqaruv sifati, raqobatbardoshlik, mijozga yo‘naltirilganlik va ichki jarayonlar samaradorligi orqali ham baholash imkonini beradi.

Xulosa va takliflar Xulosa qilib aytganda, amalga oshirilgan taqqoslama tahlillar korxonalar samaradorligini oshirish jarayoni ko‘p qirrali va murakkab mexanizm asosida shakllanishini ko‘rsatdi. Jumladan, strategik boshqaruvni samarali tashkil etish, raqobat ustunligini shakllantirish, mijozga yo‘naltirilgan marketing tizimini rivojlantirish, innovatsion faoliyat va raqamli texnologiyalarni keng joriy etish, inson kapitalini takomillashtirish hamda institutsional infratuzilmani mustahkamlash korxonalar faoliyati samaradorligini oshirishning muhim omillari hisoblanadi. Shuningdek, iqtisodiy modernizatsiya va tarkibiy o‘zgarishlar korxonalarning bozor sharoitlariga moslashuvchanligini oshirib, ularning raqobatbardoshligini kuchaytirishga xizmat qiladi. Tadqiqot natijalari shuni ko‘rsatadiki, korxonalar samaradorligini oshirish faqat alohida iqtisodiy yoki boshqaruv omiliga emas, balki o‘zaro bog‘liq bo‘lgan strategik, innovatsion, tashkiliy va institutsional mexanizmlarning uyg‘unlashgan holdagi faoliyatiga tayanadi. Shu sababli, zamonaviy iqtisodiyot sharoitida korxonalar samaradorligini oshirish kompleks yondashuv asosida amalga oshirilishi zarur.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO'YXATI:

1. Анимица Е.Г. Regional economy and spatial development. – Ekaterinburg, 2008.
2. Гранберг А.Г. Основы региональной экономики. – М.: ГУ ВШЭ, 2000.
3. Яковец Ю.В. Civilizations and world economic cycles. – М.: Экономика, 2004.
4. Махмудов С.С. Ўзбекистон иқтисодиётида таркибий ўзгаришлар ва самарадорлик. – Тошкент, 2018.
5. Махмудов Н. Минтақавий корхоналар фаолияти, хизмат кўрсатиш соҳаси ва иқтисодий ривожланиш. – Тошкент, 2017.
6. Эрметов А.И. Минтақавий иқтисодиётни ривожлантириш механизмлари. – Тошкент, 2020.
7. Вахабов А. Иқтисодий модернизация асослари. – Тошкент, 2015.
8. Беркинов Б. Корхона бошқаруви ва самарадорлик. – Тошкент, 2016.

